

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. světová válka

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marie Vintrová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

1) Jaké byly skutečné příčiny 1. světové války? Ve kterých letech proběhla?

Řešení:

Na přelomu 19. a 20. století se začaly vztahy mezi velmocemi zhoršovat. Důsledkem průmyslové revoluce byla odbytová krize, bylo třeba získávat nové zdroje surovin a nová odbytiště zboží, zejména v koloniích v Africe a v Asii.

Nárůst zbrojního průmyslu.

Nárůst vzájemné konkurence v oblasti budování válečného loďstva.

1. světová válka proběhla v letech 1914 – 1918.

2) Záminka k rozpoutání konfliktu: určete osoby na fotografiích; jaký osud je potkal?

Řešení:

a) následník trůnu František Ferdinand d'Este s manželkou (Žofií Chotkovou). Oba zemřeli roku 1914 při atentátu v Sarajevu. Atentát provedli srbsští anarchisté. Tato událost se stala záminkou rozpoutání válečného konfliktu.

b) rakousko – uherský císař František Josef I. Zemřel v roce 1916

3) Vyhlášení války. Které hlavní vojenské pakty válku zahájily? O které státy šlo?

Řešení:

Rakousko - Uhersko předalo Srbsku ultimátum, k dohodě nedošlo, proto R-U vyhlásilo Srbsku válku.

Vzhledem k mechanismu spojeneckých úmluv se postupně zapojily i další státy.

Hlavní vojenské pakty: Trojspolek (R-U, Německo, Itálie); Trojdohoda (Francie, Velká Británie, Rusko).

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marie Vintrová.

- 4) S pomocí fotografie, obrázku a zhlédnuté filmové ukázky charakterizujte 1. sv. válku po stránce vojenské:

Řešení:

Původní německý plán „bleskové války“ se brzy zhroutil. Proměnila se ve válku zákopovou, tedy nepohyblivou – v zákopech, betonových bunkrech, v dělostřeleckých soubojích a na minových polích. Výsledkem bývalo posunutí fronty o několik set metrů při obrovských ztrátách na životech.

- 5) S pomocí obrázků jmenujte tři - čtyři nové typy zbraní, které byly použity. Šrapnel – vysvětlíte:

Řešení:

Bojové otravné plyny (yperit), letadla nesoucí pumy. Tanky, děla na vrhání min, obrněná auta, torpéda, šrapnely – druh dělostřeleckého střeliva; kovová trubice naplněná olověnými kuličkami nebo úlomky a opatřená buď nárazníkem, nebo časovanou náloží, která je před cílem vystřelí v určitém rozptylu.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marie Vintrová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

6) Některé dopady války na civilní obyvatelstvo:

Řešení:

Zásobovány byly v první řadě armády. Civilní obyvatelstvo zasáhly bída a hlad, byl vytvořen přidělový systém zboží, zejména potravin.

Bylo omezeno školní vyučování, žáci se často věnovali sběru různých surovin nebo bylin, ze kterých se připravovaly náhražková káva nebo čaj. Pomáhali s výrobou obvazového materiálu.

Docházelo k projevům násilí na civilním obyvatelstvu, k masakrování celých oblastí.

Evropou se také šířila epidemie nebezpečné „španělské“ chřipky.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marie Vintrová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

7) Mnohým lidem vzala válka víru v Boha – jaká situace je zachycena na fotografii?

Řešení:

Kostelní zvon zabavuje armáda pro válečné účely – poslouží jako materiál k výrobě dalších zbraní (kanónů).

8) Československé legie – vysvětlete jejich vznik a historickou úlohu:

Řešení:

Ve prospěch Dohody bylo v zahraničí organizováno československé vojsko zvané legie. Do nich byli získáváni čeští a slovenští krajané a zajatci.

Legionáři přispěli k porážce Rakousko – Uherska, významně přispěli k uznání čs. exilové vlády a k vytvoření nového společného státu, Československa.

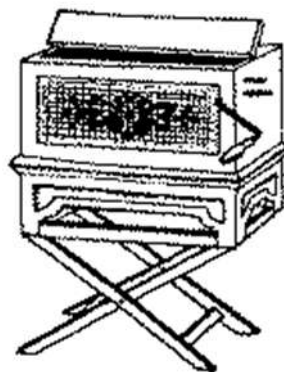

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marie Vintrová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

9) Uved'te číselné údaje – počet zúčastněných států, osob; počet obětí a raněných. Osudy válečných invalidů:

Řešení:

1. světové války se zúčastnilo 38 států a přibližně sedmdesát miliónů lidí, z nichž přibližně deset miliónů bylo zabito a dalších dvacet miliónů zmrzačeno nebo zraněno.

Váleční invalidé, mnohdy slepci, dožívali, pokud se o ně nepostarala rodina, často v bídě v chudobincích, v ústavech. Někteří si mohli přivydělat např. prodejem tiskovin a kuřiva (tzv. trafika), jiní hrou na flašinet (kolovrátek).

10) Uved'te jméno vůdce bolševické revoluce (rok) v Rusku, její pozdější důsledky:

Řešení:

Lenin (Vladimír Iljič), rok 1917. Bolševická revoluce smetla v Rusku carský systém, car i jeho rodina byli zavražděni. Postupně vznikl první tzv. socialistický stát na světě, označovaný jako Sovětský svaz (SSSR).

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marie Vintrová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

11) Porovnejte obrázek ženy v období secese s fotografií z poválečného období, odůvodněte zásadní změnu v módních trendech:

Řešení:

V 1. světové válce padlo mnoho mužů, na jejichž místa byly nuceny ve všech profesích nastoupit ženy. Secesní móda byla krásná, ale nepraktická, po válce proto odložily ženy korzety, začaly nosit krátké chlapecké účesy, sukně v délce ke kolenům a někde dokonce i kalhoty.

12) Konečný výsledek války; politické, ekonomické a geografické důsledky (nástupnické státy):

Řešení:

Byla zpustošena především západní Evropa.

Mnoho lidí ztratilo víru v dosavadní mravní a duchovní hodnoty, v Boha.

Všeobecný rozvrat, bída a hlad.

Byly svrženy tři monarchie: rakousko-uherská, německá a ruská.

Vznikly tzv. nástupnické státy (Československo, Polsko, Maďarsko, Rakousko, Jugoslávie, Rumunsko, na severu Finsko, Litva, Estonsko, Lotyšsko).

Nastal ústup Evropy z dominantního postavení ve prospěch USA, bylo nutné hledat rovnováhu sil.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marie Vintrová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

Zdroje dobových fotografií:

2a) HONZÍK, Miroslav a Hana HONZÍKOVÁ. *1914/1918: Léta zkázy a naděje*. 1. vyd. Praha: PANORAMA, 1984. STOPY, FAKTA, SVĚDECTVÍ. ISBN 11-070-84 13/33.

2b) HONZÍK, Miroslav a Hana HONZÍKOVÁ. *1914/1918: Léta zkázy a naděje*. 1. vyd. Praha: PANORAMA, 1984. STOPY, FAKTA, SVĚDECTVÍ. ISBN 11-070-84 13/33.

4) zdroj vlastní

5) HONZÍK, Miroslav a Hana HONZÍKOVÁ. *1914/1918: Léta zkázy a naděje*. 1. vyd. Praha: PANORAMA, 1984. STOPY, FAKTA, SVĚDECTVÍ. ISBN 11-070-84 13/33.

6) zdroj vlastní

7) HONZÍK, Miroslav a Hana HONZÍKOVÁ. *1914/1918: Léta zkázy a naděje*. 1. vyd. Praha: PANORAMA, 1984. STOPY, FAKTA, SVĚDECTVÍ. ISBN 11-070-84 13/33.

8) zdroj vlastní

9) HONZÍK, Miroslav a Hana HONZÍKOVÁ. *1914/1918: Léta zkázy a naděje*. 1. vyd. Praha: PANORAMA, 1984. STOPY, FAKTA, SVĚDECTVÍ. ISBN 11-070-84 13/33.

10) zdroj vlastní

11) zdroj vlastní

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marie Vintrová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod